

تاریخ (۲) - یازدهم علوم انسانی

جزوه خلاصه درس ۹

تهیه کننده: خانم مرضیه نوریان-مشهد مقدس

کانال "تاریخ من" @tarikhehman3

درس ۹

ظهور و گسترش تمدن ایرانی اسلامی

سلسله های ایرانی مسلمان

الف) زمینه های تأسیس

عوامل زمینه ساز شکل گیری سلسله های ایرانی در سده ۴ و ۵هـ.ق: ۱. فعالیتها و مبارزات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ایرانیان در دو

قرن نخست هجری، ۲. در پی آن تغییر اوضاع سیاسی ایران در سده های سوم و چهارم هجری

سرآغاز تغییر سیاسی ایران در سده ۴هـ.ق: انتصاب طاهربن حسین مشهور به ذوالیمینین از سوی مأمون، خلیفه ی

عباسی به حکومت خراسان

علت ایجاد تغییر در شیوه اداره قلمرو خلافت توسط مأمون (انتصاب طاهر به حکومت خراسان): تشدید

جنبش های ضد خلافت در ایران، در نتیجه واگذاری حکومت خراسان به طاهر، سردار ایرانی خود

تهیه کننده: خانم مرضیه نوریان/مشهد مقدس- کانال تخصصی "تاریخ من" @tarikheman3

پیامد تشدید جنبشهای ضد خلافت در ایران دردوره مأمون: تصمیم به تغییر در شیوه اداره قلمرو خلافت توسط مأمون وانتصاب طاهر به حکومت خراسان

چگونگی تشکیل حکومت طاهریان: تصمیم مأمون به انتصاب یک ایرانی برای جلوگیری از جنبشهای ضدخلافت؛ در نتیجه واگذاری حکومت خراسان به طاهر، سردار ایرانی خود و موروثی شدن حکومت خراسان در خاندان او پس از طاهر و در نتیجه شکل گیری نخستین سلسله ی مسلمان ایرانی

شکل گیری سلسله های حکومتی دیگری در گوشه و کنار ایران پس از طاهریان علت ایجاد سلسله های مختلف در ایران در سده ۴ه.ق: بدلیل افول قدرت عباسیان در قرن های سوم و چهارم هجری،

مهمترین سلسله های ایرانی اسلامی در سده ۴و۵ه.ق: صفاریان، سامانیان، علویان طبرستان، زیاریان و آل بویه

ب) خاستگاه اجتماعی و جغرافیایی

خاستگاه سلسله های طاهریان و سامانیان: ریشه طاهریان و سامانیان در خاندان های کهن دهقانی منطقه ی خراسان و ماوراءالنهر در واقع پایه گذاری این دوسلسله توسط دودمانهای زمین دار بهره منداز قدرت و نفوذ اقتصادی و پشتوانه ی اجتماعی و فرهنگی قابل ملاحظه در دیار خود . نقش مهم دهقانان در سده های نخستین هجری: ۱. مشارکت در امور محلی ۲. حفظ و انتقال فرهنگ ایرانی از دوره باستان به دوره اسلامی

تفاوت اصلی سلسله طاهریان و سامانیان با سایر سلسله ها: ریشه دهقانی آنان و بهره مندی از مشروعیت اجتماعی و فرهنگی در منطقه خود

خاستگاه سلسله ی علویان: احتساب حسن بن زید، بنیان گذار حکومت علویان طبرستان و جانشینان او از سادات علوی شیعه مذهب مهاجر به ایران و به ویژه منطقه ی طبرستان برای رهایی از ستم خلفای عباسی . نقش مهم سادات علوی: در ترویج اسلام در میان ایرانیان به ویژه ساکنان طبرستان، دیلم و گیلان وخصوصا اعتماد توده های مردم به ایشان به علت رفتار و اخلاق پسندیده ایشان.

برخاستن و کسب قدرت برخی از بنیان گذاران نخستین سلسله های مسلمان ایرانی، از میان مردم عادی . خاستگاه یعقوب لیث صفاری: برخاستن از میان مردم عادی. وی رویگرزاده ای ساکن ده قرنین در سیستان . شروع فعالیت اجتماعی و سیاسی او با شرکت در گروه عیاران وجوانمردان سیستان و جنگ علیه خوارج آنجا . در نتیجه ایجاد محبوبیت در میان مردم.

خاستگاه سلسله ی آل بویه: تأسیس این سلسله توسط پسران ابوشجاع بویه (علی، حسن و احمد) از اهالی دیلم . رها نمودن شغل صیادی توسط بویه وانتخاب حرفه ی نظامی گری به همراه پسرانش ودرآمدن به خدمت سرداران دیلمی .

پ) شیوه کسب قدرت: به دو صورت ۱. با فرمان و اجازه خلیفه حتی در تعیین جانشینان ۲. بدون اجازه خلیفه

چگونگی کسب قدرت طاهریان و سامانیان: حکومت مؤسسان این دوسلسله با فرمان خلیفه ی عباسی . حتی انتقال قدرت از امیری به امیر دیگر در این حکومت ها با فرمان و تأیید خلیفه .

تهیه کننده: خانم مرضیه نوریان/مشهد مقدس- کانال تخصصی "تاریخ من" @tarikhehman3

چگونگی کسب قدرت صفاریان: برعکس طاهریان و سامانیان، کسب قدرت بنیان گذاران بسیاری از سلسله های این دوره ، بدون اجازه و تأیید خلیفه . مهمترین آنها: یعقوب لیث صفاری، بنیان گذار حکومت صفاریان، حسن بن زید، مؤسس حکومت علویان طبرستان و مرداویج برپاکننده ی سلسله ی زیاریان و پسران بویه مؤسس سلسله ی آل بویه .

ت (روابط با خلافت عباسی

روابط متفاوت سلسله های حکومتی سده های سوم تا پنجم حاکم بر مناطق مختلف ایران با خلافت عباسی روابط طاهریان و سامانیان با خلیفه عباسی : اظهار اطاعت امیران سلسله های طاهری و سامانی نسبت به خلفای عباسی ؛ حتی در مواردی جنگ آنان با دشمنان خلافت مانند علویان طبرستان و خوارج در سیستان پیامد اظهار اطاعت این امیران نسبت به خلافت: کسب مقبولیت و مشروعیت به قدرت آنان در نظر عامه ی مردم مسلمان،

چگونگی اداره حکومت طاهریان و سامانیان: با وجود اظهار اطاعت آنان از خلیفه و دشمنی با دشمنان خلافت، استقلال کامل حاکمان طاهری و سامانی در اداره امور قلمرو خود و ، تصمیم گیری و عمل با اراده و اختیار خود درباره ی مسائل سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی سرزمینهای تحت فرمان خود {داشتن استقلال داخلی}.

رابطه علویان طبرستان و خلیفه: روابط خصومت آمیز حکومت علویان طبرستان با خلافت عباسی به علت مذهب تشیع امرای این سلسله و احتساب ایشان از سادات علوی. (علل دشمنی سادات علوی با خلافت عباسی) با توجه به علوی بودن خود مدعی خلافت و اعتقاد ایشان به غضب خلافت توسط عباسیان پیامد این اعتقاد: کشمکش و جنگ با سپاهیان خلیفه و لشکریان طاهریان و سامانیان متحد خلافت در بیشتر دوران حکومت علویان طبرستان

رابطه صفاریان با خلافت عباسی :وجود فراز و نشیب در رابطه ی صفاریان با خلافت عباسی . {روابط یعقوب با خلیفه عباسی} قدرتیابی یعقوب بدون فرمان و بی اجازه خلیفه ی عباسی، اما ارسال فرمان خلیفه (علت): در واگذاری حکومت سیستان، کابل و بلخ برای او بدنبال کسب موفقیت وی در سرکوب خوارج و جهاد با کفار مرزهای شرقی، با این حال، ایجاد روابط خصمانه میان یعقوب و خلیفه (علت): پس از حمله ی یعقوب به نیشابور و از میان برداشتن حکومت طاهریان و سپس لشکرکشی ناموفق امیر صفاری به بغداد، {روابط عمرو لیث صفاری با خلیفه عباسی}: در زمان عمرو لیث، برادر و جانشین یعقوب، کاهش دشمنی و درگیری میان صفاریان و خلافت عباسی ؛ اظهار اطاعت امیر صفاری نسبت به خلیفه و خواندن خطبه به نام خلیفه و تأیید حکومت عمرو بر مناطق تحت اختیار وی توسط خلیفه ، اما ادامه بی اعتمادی عباسیان به صفاریان . در نتیجه ، (علت) حمایت خلیفه از سامانیان در جنگ میان عمرو با امیر اسماعیل سامانی، و پس از اسارت عمرو در این جنگ عمرو و اعزام وی به بغداد ؛، دستور قتل ناجوانردانه او توسط خلیفه

رابطه زیاریان با خلافت عباسی :فراز و نشیب روابط زیاریان با خلافت عباسی شکست سپاهیان خلیفه توسط مرداویج و تصرف شهرها و ولایات مختلف ایران و اخراج عاملان خلیفه از آنجا . حتی تصمیم مرداویج برای حمله به بغداد و نابودی خلافت عباسی؛ اما قتل مرداویج توسط غلامان شورشی خود پیش از اقدام به این کار، قلمرو جانشینان وی محدود به گرگان و طبرستان ، دست برداشتن آنها از بلندپروازی مرداویج و اظهار اطاعت نسبت به خلیفه ی بغداد .

تهیه کننده: خانم مرضیه نوریان/مشهد مقدس- کانال تخصصی "تاریخ من" @tarikheman3

روابط آل بویه با خلیفه عباسی: تفاوت روابط آل بویه با خلافت عباسی با روابط سایر سلسله های ایرانی با عباسیان، تسخیر بغداد توسط یکی از مؤسسان حکومت آل بویه (احمد) با مشاهده اوضاع نابسامان خلافت، اما عدم سرکوبی خلافت. تسلط امیران آل بویه بیش از یک قرن بر خلافت عباسی و انجام عزل و نصب خلیفه به میل آنان، البته حفظ حرمت و شأن خلافت توسط آنان و وانمود نمودن تبعیت از خلیفه.

ث) آثار و پیامدها

آثار و پیامدهای عمیق و گسترده به قدرت رسیدن سلسله های ایرانی در سده های سوم تا پنجم هجری بر ایران و ایرانیان. البته یکسان نبودن میزان اثرگذاری همه ی امیران و سلسله ها به یک اندازه. تأثیر بیشتر طاهر ذوالیمینین و یعقوب لیث صفاری و نیز امیران سلسله های سامانیان و آل بویه حاکم بر قلمرو وسیعتر

پیامدهای سیاسی اجتماعی: مهم ترین پیامد سیاسی ظهور حکومت های ایرانی: ۱. کاهش و زوال تدریجی سلطه ی سیاسی نظامی خلفای عباسی بر ایران. ۲. ایجاد آرامش نسبی بر جامعه و کاهش آشوب ها و جنبشهای سیاسی، اجتماعی و مذهبی پس از قرار گرفتن اداره امور مناطق مختلف کشور در اختیار کارگزاران ایرانی علت رقابت و ستیز برخی امرای ایرانی: ۱. تمایلات توسعه طلبانه ۲. به واسطه ی تشویق و تحریک خلفای عباسی،

پیامد قرار گرفتن اداره امور مناطق مختلف کشور در اختیار کارگزاران ایرانی: ایجاد آرامش نسبی بر جامعه و کاهش آشوب ها و جنبش های سیاسی، اجتماعی و مذهبی
پیامد اقتصادی:

رونق مناسب فعالیت های اقتصادی در فاصله ی سده های سوم تا پنجم هجری به ویژه در دوران: حکومت های طاهریان، سامانیان و آل بویه

رشد تجارت و صنعت در آن زمان کشاورزی،

پیامد رشد تجارت و صنعت در سده ۳ تا ۵هـ.ق: گسترش شهر و شهرنشینی در قلمرو آل بویه به واسطه ی چنین رشدی. از جمله شهرهای بزرگ و آباد آن عصر بخارا، نیشابور، ری، اصفهان، شیراز و همدان

عوامل رونق اقتصادی و رشد شهرنشینی در زمان سامانیان و آل بویه: ۱. برقرار شدن آرامش و امنیت نسبی، (علت) در نتیجه ی قرار گرفتن زمام کارها به دست امیران و وزیران با تدبیر و علاقه مند به عمران و آبادانی ۲. استقرار نظام دیوانی منظم و منسجم، پیامد مذهبی: شتاب روند اسلام پذیری ایرانیان پس از کسب قدرت توسط امیران ایرانی و ایجاد سلسله های حکومتی مستقل و گرویدن بیشتر مردم ایران در دوره آنان به دین اسلام

عوامل زمینه ساز گرایش مردم ایران به تشیع: اعتقاد امیران سلسله های علویان طبرستان و آل بویه، به مذهب تشیع و در نتیجه کمک آنها در تقویت و گسترش آن مذهب در ایران

تهیه کننده: خانم مرضیه نوریان/مشهد مقدس- کانال تخصصی "تاریخ من" @tarikhehman3

اقدامات آل بویه در جهت گسترش مذهب تشیع: ۱. برگزاری با شکوه مراسم عزاداری امام حسین در عاشورا و جشن عید غدیر خم در عصر آل بویه، ۲. همچنین مرمت و بازسازی حرم امامان شیعه در عراق ۳. گسترش سنت زیارت در آن دوره، فرهنگ و تمدن

الف) زبان فارسی

رواج زبان فارسی دری یعنی صورت تحول یافته ی فارسی میانه (پهلوی)، همچنان در میان عامه ی مردم در بیشتر سرزمین های ایرانی با وجود انتخاب زبان عربی بعنوان زبان حکومت ودین با ورود اسلام به ایران . حتی گرایش بسیاری از اعراب مهاجر به میهن ما به زبان فارسی و فرهنگ ایرانی به مرور زمان سرآغاز توجه و حمایت رسمی از زبان و ادب فارسی: تأسیس حکومت های ایرانی در سده سوم هجری،

نقش یعقوب لیث در گسترش فرهنگ ایرانی: امیری میهن دوست و علاقه مند به فرهنگ ایرانی ، تشویق شاعران برای سرودن شعر فارسی برای اولین بار بعد از اسلام.

وضعیت زبان فارسی در زمان سامانیان: اوج زبان و ادب فارسی در عصر سامانیان . تحمل زحمات فراوان امیران و وزیران ایران دوست و فرهنگ پرور سامانی برای ترویج این زبان؛ همچنین قرار گرفتن زبان فارسی به عنوان زبان علم ودین در کنار زبان عربی و تألیف و یا ترجمه چندین اثر علمی و دینی به زبان فارسی در آن دوره

اقدامات امرا و وزاری فرهنگ پرور سامانی در گسترش زبان فارسی: حمایت و تشویق شاعران و نویسندگان فارسی گو توسط ایشان

مهمترین شعرای همعصر سامانی: ۱. رودکی پدر شعر فارسی در این زمان و مورد حمایت دربار سامانی . ۲. حکیم ابوالقاسم فردوسی: شروع سرودن شاهنامه در اواخر دوره سامانی . تقدیم شاهنامه به سلطان محمود غزنوی پس از سقوط سامانیان، توسط فردوسی ، اما عدم درک کار بزرگ فردوسی توسط این سلطان، در نتیجه آزردهی خاطر وی.

نمونه کتابهای تألیف یافته یا ترجمه شده به زبان فارسی در عصر سامانی: ۱. ترجمه و تلخیص تاریخ طبری با عنوان تاریخ بلعمی ۲. ترجمه ی تفسیر طبری بر قرآن ۳. نگارش نخستین کتاب جغرافیایی به زبان فارسی با عنوان حدود العالم من المشرق

الی المغرب

ب) علم و آموزش

نقش ایرانیان در رشد علوم: ایفای نقش فعال ایرانیان در تحولات جهان اسلام به ویژه تحولات علمی، فکری و فرهنگی در دو قرن نخست هجری، پیشگامی عالمان و اندیشمندان ایرانی در تدوین بسیاری از رشته های گوناگون علوم با نگاهی به تاریخ علم در حوزه تمدن اسلامی و نقش مهم در رشد و گسترش آن علوم. دو چندان شدن فعالیت های علمی و فکری ایرانیان در پی روی کار آمدن سلسله های ایرانی در سده های سوم تا پنجم هجری، حضور دانشمندان بزرگی در عرصه علم در آن دوره ، و ایجاد آثار علمی برجسته ای توسط آنان و ابداع روش های علمی

تهیه کننده: خانم مرضیه نوریان/مشهد مقدس- کانال تخصصی "تاریخ من" @tarikhehman3

نقش سلسله های ایرانی به ویژه سامانیان و آل بویه در رونق و شکوفایی علمی و فرهنگی عصر خود: ۱. حمایت مادی و معنوی عالمان توسط امیران و وزیران فرهنگ پرور این سلسله ها، ۲. با مدارا و اجتناب از تعصب و تنگ نظری، ایجاد شرایطی توسط امرا و وزرای فرهنگ پرور این سلسله ها برای فعالیت اهل علم و اندیشمندان پیرو مذاهب و دین های مختلف در امنیت و آسایش کامل

نقش مساجد در سده های نخستین هجری. مهمترین مراکز آموزشی و تشکیل حلقه های درسی بزرگ در مساجد بیشتر شهرهای ایران

وضعیت مدارس در قرون نخستین اسلامی: به تدریج ایجاد مدرسه هایی در شهرهای بزرگ. استفاده این مدارس از تجربیات و نهادهای آموزشی دوره ی باستان. ادامه فعالیت مدرسه ی پزشکی جندی شاپور دوره ساسانی تا قرن سوم هجری

۱. معارف اسلامی: شهرت ایرانیان از گذشته های دور به خرد ورزی و علم دوستی. اهتمام برخی از

ایرانیان مسلمان شده، به تدوین و ترویج معارف اسلامی، شامل علوم قرآنی، حدیث، فقه و کلام از ابتدای ورود اسلام به ایران، بدنبال گرویدن تعداد زیادی از ایرانیان به اسلام؛ (علت) افزایش توجه به علوم و معارف اسلامی

۲. فلسفه:

در طول تاریخ کهن ایران: اهمیت فلسفه و همراهی آن با فرهنگ این سرزمین. در ایران دوران اسلامی، برخوردار فلسفه از شکوفایی فوق العاده و نقش برجسته فیلسوفان ایرانی در ایجاد و گسترش مکتهای مهم فلسفی در جهان اسلام

مهمترین فلاسفه جهان اسلام: فارابی و ابن سینا

معلم دوم: ابونصر محمدبن محمد، معروف به فارابی 338 257 (ق) فیلسوف بزرگ ایرانی حرکت وی از خراسان به بغداد و سپس سکونت در دمشق سکونت، پایه گذاری فلسفه ی مثنایی یعنی تلفیقی از جهان بینی اسلام و فلسفه ی ارسطویی و نوافلاطونی. در سنت فلسفه ی اسلامی، معرفی فارابی بعد از ارسطو که ملقب به معلم اول است، به نام معلم دوم. ابن سینا او را استاد خود دانسته و احترام فراوان ابن رشد و دیگر فیلسوفان برای او.

برجسته ترین فیلسوف ایران و جهان اسلام: ابوعلی سینا 428 370 (ق) و اوج فلسفه ی مثنایی توسط او. فعالیت علمی ابن سینا و درمان بیماران پس از مهاجرت از زادگاهش بخارا، در شهرهای مختلف ایران به خصوص ری، اصفهان و همدان. برجاماندن بیش از 100 اثر علمی توسط این اندیشمند بزرگ ایرانی، در طول زندگی خود؛ نیمی از آنها در موضوع فلسفه و نیمی در علوم دیگر. علاوه بر آن، انتساب دهها اثر دیگر به وی.

کتاب شفا: یکی از بزرگترین دوائر المعارفهای علمی نگارش یافته به دست این دانشمند عظیم القدر در آن، علاوه بر فلسفه، پرداختن به علوم طبیعی و ریاضی

دانشنامه علایی: تألیف یک دوره فلسفه به زبان فارسی توسط ابن سینا برای نخستین بار در این کتاب و (علل اهمیت دانشنامه علایی) سهم بسزای این اثر در مطرح کردن زبان فارسی به عنوان زبان علم.

۳. ریاضیات و نجوم:

تهیه کننده: خانم مرضیه نوریان/مشهد مقدس- کانال تخصصی "تاریخ من" @tarikheman3

علل پیشرفت ریاضیات و نجوم در دوران اسلامی: پیشرفت خارق العاده آن به پشتوانه ی دانش و مهارتهایی انتقال یافته از تمدن ایران و سایر تمدنهای باستانی به تمدن اسلامی

خدمت تعداد قابل توجهی از ریاضیدانان و منجمان ایرانی به عباسیان و فعالیت آنان در رصدخانه ی بغداد

ابوریحان محمدبن احمد بیرونی: بدون تردید یکی از برجسته ترین دانشمندان عصر طلایی تمدن ایرانی اسلامی. مقام والای بیرونی در ریاضیات، نجوم، گاه شماری، جغرافیا، هندشناسی و ... و تسلط وی به زبانهای فارسی، عربی و سانسکریت . تألیف آثار ارزنده ای در این زمینه ها توسط وی . استفاده از ابزارها و روشهای ابداعی او برای تعیین طول و عرض جغرافیایی و اندازه گیری فاصله ی میان شهرها.

۴. پزشکی و داروسازی :

نقش مدرسه جندی شاپور در گسترش علم پزشکی در جهان اسلام: انتقال دانش پزشکی ایران باستان از طریق مدرسه ی جندی شاپور به دوره اسلامی و نگارش نخستین آثار مستقل پزشکی عصر اسلامی به دست استادان آن مدرسه .

رفتن جرجیس بن جبرائیل رئیس مدرسه ی جندی شاپور و پزشک پرآوازه ایرانی به بغداد و به دنبال او رفتن گروه دیگری از پزشکان آن مرکز علمی، به مرکز خلافت عباسی .

محمد زکریای رازی : پزشک، شیمیدان و فیلسوف ایرانی، نگارش آثار ماندگار در زمینه پزشکی، شیمی و فلسفه و شهرت وی به عنوان کاشف الکل و جوهر گوگرد (اسید سولفوریک). اعتقاد جرج سارتن، پدر تاریخ علم، درباره رازی : بزرگ ترین پزشک اسلام و قرون وسطا . رساله ی آبله و سرخک (الجدری و الحصبه) او کهنترین توصیف درباره بیماری آبله و اثری ارزشمند در علم پزشکی .

به اعتقاد بسیاری از صاحب نظران تاریخ علم، ابن سینا یکی از برجسته ترین پزشکان تاریخ علم پزشکی . اعتبار دائرة المعارف پزشکی او با عنوان قانون، نه فقط در ایران و جهان اسلام، بلکه در اروپا تا چندین قرن به عنوان یک منبع و مرجع

معتبر پزشکی

سایر علوم و فنون :

رواج رشته های دیگر علمی مانند تاریخ، جغرافیا، ادبیات، فیزیک و شیمی در دوره اسلامی . مهارت ایرانیان مسلمان (علت) به اتکای تجربیات کهن خویش، در ساخت ابزارها و ادوات جنگی، حفر قنات و ایجاد بناهای مختلف مانند مساجد، پل ها و سدها. انتقال دانش و مهارت های ایرانیان باستان در حوزه ی هنر و صنایع به شکل های مختلف به دوران اسلامی .

پ (توسعه دریانوردی و تجارت دریایی

رونق بنادر ایرانی در سواحل خلیج فارس، دریای عمان و دریای سرخ، هنگام سقوط ساسانیان؛

علت توسعه ی ، تجارت در مسیرهای زمینی و دریایی در قرون نخستین هجری: در نتیجه ی گسترش و یکپارچگی جغرافیای جهان اسلام

تهیه کننده: خانم مرضیه نوریان/مشهد مقدس- کانال تخصصی "تاریخ من" @tarikheman3

افزایش فعالیت دریانوردان و بازرگانان ایرانی: به اتکای دانش و تجربیات فراوانشان در این زمینه، در آن زمان گسترش تجارت دریایی خلیج فارس: با هندوستان، چین، جنوب شرقی آسیا و حوزه شرق آفریقا در فاصله ی سده های سوم تا پنجم هجری، و(پیامد فرهنگی گسترش تجارت دریایی): راهیابی اسلام توسط بازرگانان و دریانوردان ایرانی به سرزمینهای مذکور

در این سده ها، رونق مراکز شهری در سواحل خلیج فارس و تبدیل: بندر سیراف به یکی از مراکز مهم مبادلات اقتصادی منطقه ای و جهانی آن روزگار.

مانا باشید.

م.نوریان

دبیرناحیه مشهد

مهمترین سلسله های ایرانی اسلامی: طاهریان، صفاریان، سامانیان، علویان طبرستان، آل زیار، آل بویه

استفاده از لقب "امیر" برای حکام دولتهای اسلامی ایرانی در قرون ۳ تا ۵هـ.

طاهریان: انتصاب طاهربن ذوالیمینین توسط مأمون به حکومت خراسان و ادامه حکومت در میان خاندان وی

همه حکومتها ایجادشده توسط یک مؤسس تنها آل بویه تأسیس توسط اعضای یک خانواده(سه پسر بویه)

روابط خلیفه عباسی و امرای طاهری و سامانی: دوستانه و حمایت دو جانبه

روابط خلیفه عباسی و آل بویه: تصرف بغداد توسط احمد بویه و تسلط آل بویه به مدت یک قرن برخلاف

شیعه بودن: آل بویه و علویان طبرستان (اختلاف مذهبی آنان با خلافت عباسی)

تهیه کننده: خانم مرضیه نوریان/مشهد مقدس- کانال تخصصی "تاریخ من" @tarikheheman3

مرداویدج مؤسس سلسله زیاریان: اعتقادات ایران باستان

کانال درسی "تاریخ من" @tarikheheman3

تاریخ من
@tarikheheman3